

ZPRÁVA O TRHU BRAMBOR

Vývoj cen:

 CZV neprané 25 kg.....	4,06 Kč/kg
 OOC neprané 25 kg	5,33 Kč/kg
 Spotřebitelské ceny	11,53 Kč/kg

Obsah:

Komoditní zpravodajství.....	1
Trh konzumních brambor v ČR: CZV, OOC.....	2
Zahraniční obchod ČR	3
Trh konzumních brambor v Evropě	4
Aktuality.....	5

Komoditní zpravodajství Česká republika

Během uplynulého čtrnáctidenního cyklu zaznamenal domácí trh brambor mírnou stagnaci obchodních cen brambor. Ty se tentokrát lehce snížily, řádově pouze o několik haléřů, naproti tomu farmářské ceny vyšly statisticky o 1 haléř silnější, než v předchozím období. U farmářů lze vysledovat fakt, že postupně ubývá počet odrůd, jak jednotlivé firmy postupně doprodávají svou zásobu konzumních brambor. Obchodníci na tuto realitu reagují tím, že dováží chybějící komodity ze zahraničí, poněvčas francouzskou Lysetu, ke slovu se ovšem hlásí i „nové“ brambory z oblasti Středomoří. Většinou zde figuruje Španělsko, dále pak Egypt, Kypr nebo Izrael či Maroko.

Podle exkluzivního šetření TIS^{CR} byly konzumní brambory (balené ve 25 kg pytlích, neprané i volně) dodávány na trh v 19. a 20. týdnu roku 2009 takto:

CZV konzumních brambor 4,06 Kč/kg
(proti 18. týdnu 2009 vzestup o 0,01 Kč/kg)
OOO konzumních brambor 5,33 Kč/kg
(proti 18. týdnu 2009 pokles o 0,05 Kč/kg)

Podle šetření TIS^{CR} SZIF se ceny konzumních brambor pohybovaly od 2,50 do 6,00 Kč/kg (25 kg pytle, neprané i volně). Nejčastějšími odrůdami byla Adéla, Laura a Dali, pokračuje Agria, Secura a Marena s těžištěm cen v rozsahu 3,10 až 4,00 Kč/kg.

Obchodníci prodávali konzumní brambory za cenu (OOO) v rozsahu 3,40 – 8,00 Kč/kg, s nejčastějším zastoupením odrůd Adéla, Dali, Laura, Marabel a Rosara.

Spotřebitelské ceny se v 19. týdnu 2009 podle oficiálního šetření ČSÚ dostaly na hodnotu 11,53 Kč/kg, takže se proti předchozímu období (17. týdnu 2009) zvýšily o 0,58 Kč/kg.

V uplynulém období se CZV proti 20. týdnu 2008 tentokrát ovšem zvýšily o 0,40 Kč/kg, SC v tomto období také stouply o 0,39 Kč/kg, obchodníci zvýšili ceny OOC meziročně o 0,37 Kč/kg. Tentokrát tedy opět letošní ceny překonaly ty loňské.

Evropská unie

Dlouhodobé smluvní kontrakty na dodávky brambor v dubnu 2009 stabilizovaly kvotace na burze v Hannoveru na hodnotě 129 EUR/t, které ovšem ve středu 15.4. 09 lehce oslabily na úroveň 127 EUR/t. K tomuto datu bylo realizováno dalších 40 kontraktů. V dubnu 2009 se dostala obchodní kvotace na hladinu 80 EUR/t, a jak v úterý 14.4., tak i ve středu 15.4. 09 povyskočila kvotace na hladinu 99 EUR/t pro kontrakty nasmlouvané k dodání komodity v období červen 2009. V polovině dubna pak tato kvotace posílila z 99 EUR/t na konečných 102 EUR/t u stejného termínu dodání (červen 2009).

V Německu se průměrné týdenní ceny farmářů u salátových odrůd dostaly ke 3.3. 2009 na hodnotu 130 EUR/t, a od té doby na této hladině zůstaly do posledního známého data (14.4. 09). Pro srovnání, minulou sezonu dosahovaly tyto ceny hladiny 108,3 EUR/t, respektive v polovině dubna jen 105 EUR/t. Přílohové odrůdy se prodávaly v této kategorii za 131,3 EUR/t (k 31.3. 09) a mírně oslabily na 130 EUR/t (14.4. 2009). Loni byly za 103,8 EUR/t.

V Nizozemí se na burze v Rotterdamu obchodovaly žlutomasé odrůdy určené ke zpracování v kalibraci 40 mm+ za ceny v rozsahu 70-100 EUR/t (ke 14.4. 09), pro srovnání loni to bylo za 70-82,5 EUR/t (14.4. 08). Ceny balených brambor v kalibraci 40/70 mm se pohybovaly v rozmezí 160 – 230 EUR/t (salátové odrůdy), byly minulý týden za 150 – 230 EUR/t (k 6.4. 09). Přílohové odrůdy byly obchodovány ke 14.4. 2009 za 120 – 230 EUR/t, před rokem (k 14.4. 08) za 145 – 200 EUR/t.

V Maďarsku mají letos farmáři ještě naskladněno velké množství brambor. Celková sklizeň v roce 2008 dosáhla 658 tis. t, což je o 100 tis. t více než v roce 2007. Kvalita je zatím vcelku dobrá, proto je odbytová cena farmářů na úrovni 150 EUR/t, obchodníci dosahují v regionech až 250 EUR/t. Cena brambor je tedy 14 % pod průměrem cen raných brambor z konce února.

TIS^{CR} SZIF

Ceny zemědělských výrobců konzumních brambor; sklizeň 2008

Období zjištění ceny 20. týden 2009

Kč/kg

Odrůda	Varný typ	Úprava	Balení	CZV Min.	CZV Max.	Průměr	Změna ±
ADÉLA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,00	6,00	3,81	0,01
AGRIA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,20	5,10	4,15	0,00
BELANA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,40	5,00	4,63	0,00
COLETTE	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	5,00	4,53	0,00
DALI	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,80	6,00	4,05	0,02
HUSAR	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	5,00	4,50	0,00
JITKA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,50	6,00	4,37	0,00
LAURA	B-BC	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,80	6,00	3,96	0,00
LOLITA	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,90	4,10	4,00	0,00
MARENA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,10	4,00	3,64	0,02
MILVA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	5,00	4,50	0,18
MONALISA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,50	5,50	4,45	0,00
PRINCES	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,80	6,00	3,88	0,04
RED ANNA	BA-B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,90	4,10	4,00	0,00
ROSARA	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,50	3,00	2,80	0,00
SECURA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,20	3,60	3,40	0,00
VERA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,90	4,20	4,03	0,00
OSTATNÍ	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,50	6,00	3,99	-0,03
LOUPANÉ – balené v PE a přepravka			vakuované	11,00	17,00	14,20	0,00

Poznámka: 1) Brambory v 25 kg pytlích i poloklecích. CZV=ceny zemědělských výrobců (bez dopravy a DPH)

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Obchodní odbytové ceny - konzumní brambory; sklizeň 2008

Období zjištění ceny 20. týden 2009

Kč/kg

Odrůda	Varný typ	Úprava	Balení	OOC Min.	OOC Max.	Průměr	Změna ±
ADÉLA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,40	6,30	4,58	0,06
BELANA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	5,10	6,50	5,49	0,00
DALI	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,70	7,00	5,54	0,18
DITTA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	6,70	5,20	-
FILEA	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,40	5,90	4,78	-0,57
LAURA	B-BC	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,80	8,00	6,44	-0,61
MARABEL	BA-B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,40	6,90	5,19	-0,18
MILVA	AB	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,40	6,30	4,95	-0,37
PRINCES	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,85	7,52	6,31	-0,01
ROSARA	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,70	6,00	5,23	-0,08
TOSCA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,60	5,90	5,30	-
YELLY	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	4,90	4,53	0,00
OSTATNÍ	B	neprané	pytel 1-15 kg	3,40	8,00	5,37	-0,07
Nové	B	neprané	vak do 25 kg ¹⁾	7,40	24,00	16,41	0,61
LOUPANÉ – balené v PE a přepravka			vakuované	12,50	17,00	15,01	0,02

Poznámka: 1) Brambory v 25 kg pytlích i poloklecích, u Nových brambor je velikost balení 1-25 kg. OOC = Obchodní odbytové ceny (bez dopravy a DPH)

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Průměrné spotřebitelské ceny konzumních brambor v jednotlivých krajích ČR

Ceny zjištěné v období končícím k uvedenému datu vydání bez rozdílu odrůdy, balení, tržní úpravy a typu obchodu

Kč/kg

Ukazatel	týden	Praha	Stč.	Jihoč.	Plzeň.	Karl.	Úst.	Lib.	Kvh.	Par.	Vys.	Jihom.	Olm.	Zln.	Mor-sl.	ČR
Konzumní brambory	10.	11,10	10,82	9,16	13,26	11,68	10,26	11,47	10,15	10,52	9,95	10,81	11,46	9,65	10,81	10,79
	12.	10,70	10,99	9,04	12,15	11,68	10,59	11,21	9,42	9,86	10,43	11,15	10,99	9,87	9,81	10,56
	15.	11,84	11,08	9,19	12,96	10,79	12,30	12,30	10,32	10,53	11,10	12,12	11,64	10,66	10,06	11,21
	17.	11,39	11,35	8,83	12,62	10,46	11,38	11,66	10,32	10,87	10,77	11,32	11,71	10,67	10,01	10,95
	19.	11,69	11,22	9,62	12,96	10,53	13,92	12,26	10,58	11,96	11,52	11,82	12,07	11,17	10,08	11,53

Poznámka: Stč. - Středočeský, Jihoč. - Jihočeský, Plzeň. - Plzeňský, Karl. - Karlovarský, Úst. - Ústecký, Lib. - Liberecký, Kvh. - Královéhradecký, Par. - Pardubický, Vys. - Kraj Vysočina, Jihom. - Jihomoravský, Olm. - Olomoucký, Zln. - Zlínský, Mor-sl. - Moravskoslezský; Pramen: ČSÚ

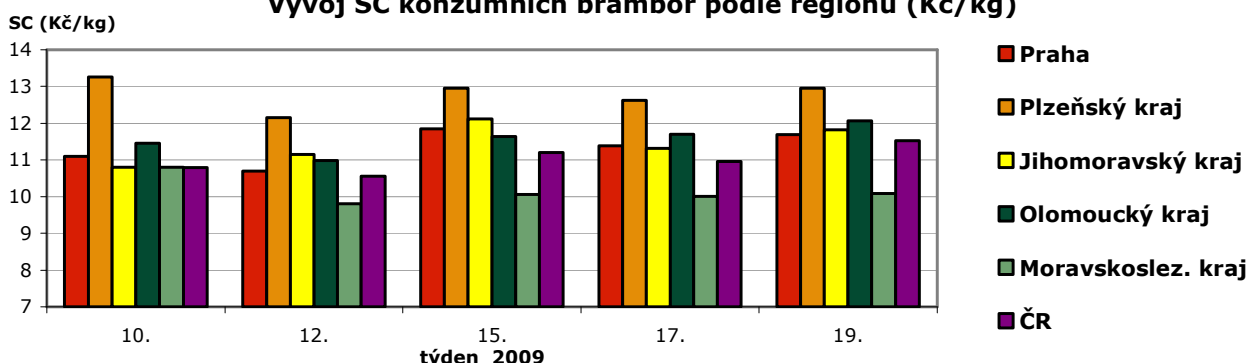

Porovnání průměrných cen konzumních brambor raných v ČR podle šetření TIS^{ČR} Kč/kg

Období Marketingový rok	Ceny zemědělských výrobců (CZV)		Obchodní odbytové ceny (OOC)	
	2008/2009	2007/2008	2008/2009	2007/2008
12. týden 09	4,13	4,03	5,37	5,21
14. týden 09	4,10	4,00	5,42	4,91
16. týden 09	4,05	3,87	5,43	4,94
18. týden 09	4,05	3,76	5,38	4,92
20. týden 09	4,06	3,66	5,33	4,96

Poznámka: Ceny konzumních brambor bez rozdílu odrůdy, balení a tržní úpravy. CZV a OOC jsou uváděny bez DPH a nákladů na dopravu
Pramen: TIS^{ČR} SZIF

Vývoj SC konzumních brambor podle regionů (Kč/kg)

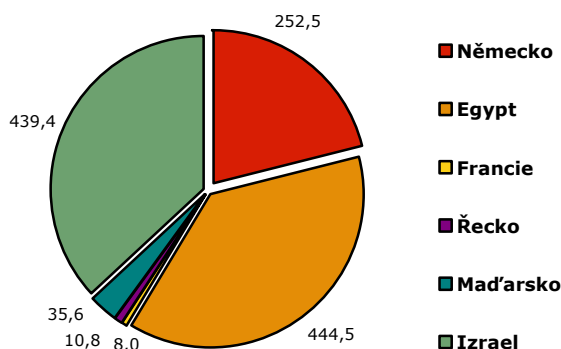
Pramen: TIS^{ČR} SZIF, ČSÚ

Zahraniční obchod ČR – dovoz raných a konzumních brambor v období 1.-31.3. 2009

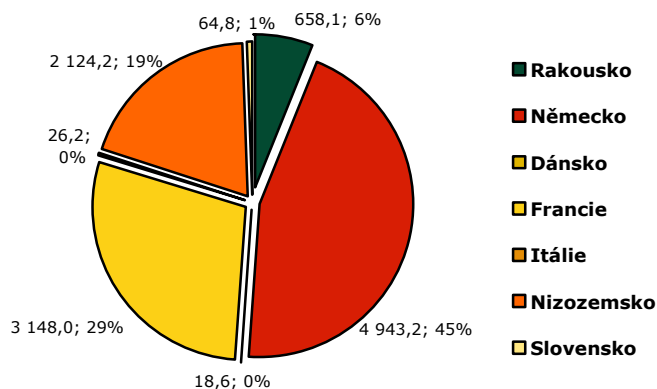
Během měsíce března 2009 bylo do ČR podle oficiálních údajů ČSÚ dovezeno celkem **1 204,25 t raných brambor (KN 0701 9050)**. Z tohoto objemu byl největší díl (445 t; 37 %) dovezen z Egypta. Druhou pozici v importu obsadil s podobnou hodnotou Izrael (439,4 t; 37 %). Pomyslný bronz připadl našim západním sousedům, Německu (253 t; 21 %). Podrobně situaci dokresluje dolní graf.

Pravý dolní graf zohledňuje rozložení importu **konzumních brambor (KN 0701 9090) v období únor 2009**. Největší díl zde zaujímá Německo (45 %), absolutně 4 943 t komodity. Druhou pozici zaujímá Francie (29 %), 3 148 t brambor a dále Nizozemí (19 %, 2 124 t brambor). Podrobnější informace o rozložení importu v tomto období uvádí graf níže.

Dovoz raných brambor (KN 0701 9050) v období III - 2009 (tuny); dovoz celkem: 1 204,3 t

Dovoz konzumních brambor (KN 0701 9090) v období III-2009 (tuny;%); dovoz celkem: 11 003,5 t

Pramen: TIS^{ČR} SZIF, ČSÚ

Slovensko

Týdenní nákupní ceny konzumních brambor v roce 2009

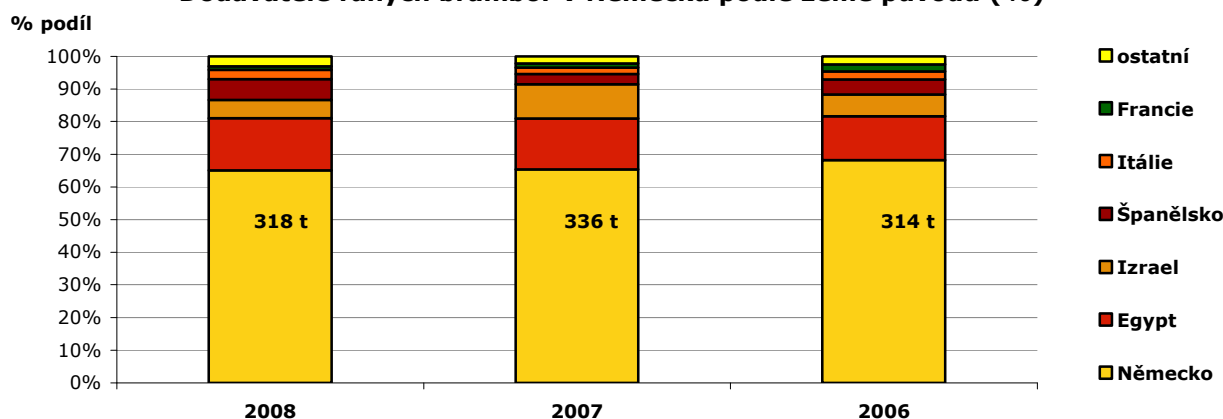
SKK/kg; EUR/100 kg

Období/odrůda	PRINCES	MILVA	Min. cena ^A	Brambory celkem SKK/1kg	Brambory celk. €/100 kg	Max. cena ^A
01. týden 09 ^A	-	-	11,62	3,97	13,19	19,92
03. týden 09	-	^B 13,65	9,95	4,06	13,47	19,92
04. týden 09	^C 14,67	13,69	9,95	4,28	14,20	20,00
06. týden 09	18,10	13,66	10,50	4,40	14,60	20,92
08. týden 09	15,61	-	11,61	4,56	15,15	20,92
09. týden 09	-	-	11,62	4,60	15,28	20,92
10. týden 09	-	-	12,00	4,77	15,84	20,92
11. týden 09	17,73	14,37	11,62	4,52	14,99	23,24
13. týden 09	-	-	12,00	4,44	14,73	20,92
15. týden 09	17,63	14,95	12,00	5,21	17,28	26,56

Poznámka: 25 kg balení; Přepočet na € konverzním kurzem 1 € = 30,126 SKK; A = od 1.1.2009 uvádí ATIS ceny v EUR/100 kg v souvislosti s přechodem Slovenska na společnou Evropskou měnu; B = Marabel, C = Agria;
Pramen: PPA – ATIS Bratislava

Německo

Dodavatelé raných brambor v Německu podle země původu (%)

Pramen: Potato Markets monthly

Mezinárodně integrovaný tržní IS zemí SVE

EUR/100 kg

Země	Estonsko	Německo	Lotyšsko	Litva	Rumunsko	Srbsko	Slovensko	ČR
11. týden 09	16,94	-	20,39	13,89	34,72	26,25	14,99	13,72
12. týden 09	-	-	18,74	13,97	35,04	26,49	15,70	15,52
13. týden 09	19,62	-	22,88	13,93	37,06	26,25	14,73	15,40
14. týden 09	19,05	-	20,65	14,28	37,57	26,19	16,93	14,90
15. týden 09	18,79	-	23,08	14,34	38,22	26,48	17,28	15,40
16. týden 09	-	-	-	14,19	38,37	-	17,11	15,29
17. týden 09	-	-	-	14,45	35,25	-	-	15,06

Poznámka: uvedené ceny jsou průměrné ceny producentů v jednotlivých zemích;
Pramen: International Market Data Exchange – AGRIMIS, Německo

Polsko

Velkoobchodní ceny brambor na trhu k 12.5. – 14.5. 2009

PLN/kg

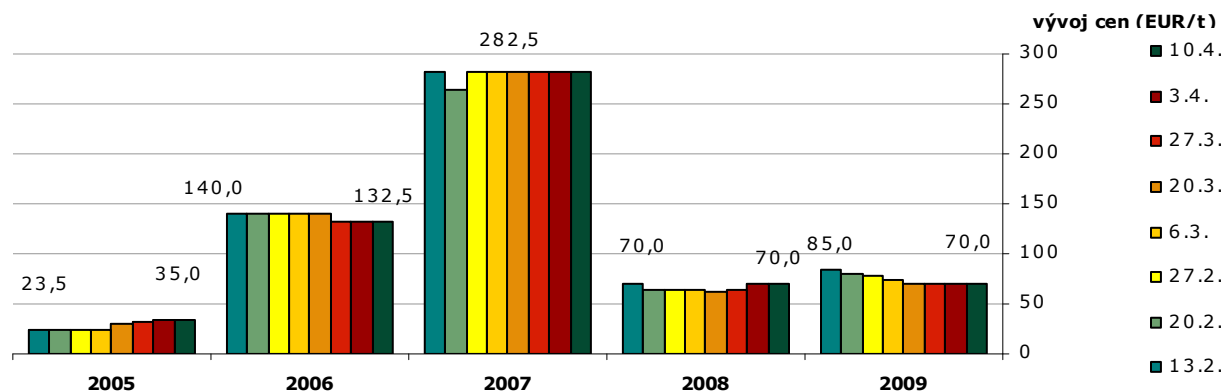
Trh Polsko	Bronisze		Lublin		Poznaň		Sandomierz		Wrocław	
	14.5.2009		12.5.2009		14.5.2009		14.5.2009		13.5.2009	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Min.	Min.	Max.	Min.	Max.
Konz. brambory	1,00	1,50	-	-	0,80	1,50	-	-	-	-
Nové brambory*	2,00	2,75	2,16	3,00	2,20	3,00	-	-	2,40	2,60

Pramen: www.minrol.gov.pl - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; poznámky: * = dovoz ze Středomoří

Belgie

Ceny odrůdy Bintje určené ke zpracování podle období

Pramen: Potato Markets monthly

Brambory na výrobu škrobu lépe chránit

Německo-nizozemský projekt probíhající v letech 2006 a 2007 byl zaměřen na rezistenční vlastnosti odrůd bramboru na výrobu škrobu.

Dlouholeté intenzivní pěstování brambor na výrobu škrobu v osevních postupech s malým zastoupením plodin v regionech Emsland/Grafschaft Bentheim (Německo) a Drenthe (Nizozemsko) na více než 70 000 ha je téměř „živnou půdou“ pro škůdce osevního postupu. Zvláštního významu dosahují škůdci, kteří patří k tzv. karanténním škůdcům a podléhají tak zvláštním zákonným nařízením EU. Přesně to je případ cystotvorných bramborových hádátek.

V projektu podporovaném EU (Agrobiokon-EDR) bylo detailně zkoumáno, jaký účinek má napadení cystotvornými bramborovými hádátky na výnos a kvalitu různých rezistentních odrůd bramboru na výrobu škrobu. Cílem bylo vypracovat fundovaná doporučení odrůd pro aktuální pěstování brambor na výrobu škrobu a podklady pro systém OPTIRAS (optimální volba odrůd) (www.agrobiokon.eu).

Cystotvorná bramborová hádátka (*Globodera rostochiensis* a *G. pallida*) patří jako škůdci osevního postupu k nejvýznamnějším škodlivým organismům v intenzivním pěstování brambor. Vzhledem k dlouhé životaschopnosti cyst v půdě (zhruba 20 let a déle) získávají rozhodující význam preventivní opatření. Při výskytu napadení vyžadují přímá ochranná opatření zákonné podklady. Vysokou prioritu přitom má volba odrůd. Je také nařízeno pěstování odrůd s vhodnými rezistenčními vlastnostmi. Cílem prováděných pokusů bylo popsání odrůdově specifických rezistenčních a tolerančních vlastností se zvláštním zřetelem na hádátka nažloutlé (*Globodera pallida*).

Pro objasnění pojmů: rezistence (opak náchylnost) je vlastnost odrůdy, která redukuje hustotu napadení jednoho druhu hádátka. Tolerance (opak citlivost) je vlastnost odrůdy reagovat na napadení hádátkem relativně nízkými výnosovými ztrátami.

Co je do budoucna orientovanou intenzivní produkci brambor na výrobu škrobu rozhodující?

pokračování na str. 6

Pramen: www.agronavigator.cz

Chorvatsko

Ceny brambor na tržnicích vybraných měst – 19.týden 2009 (od 4.5.2009 do 10.5.2009)

Br. konzum	Čakovec	Metković	Osijek	Pula	Rijeka	Split	Záhřeb	Chorvatsko
min.	1,00	1,50	1,60	2,70	2,00	2,50	1,50	1,00
max.	1,10	2,00	1,60	2,70	2,30	3,50	2,00	3,50
průměr	1,05	1,75	1,60	2,70	2,15	2,83	1,75	2,05
Mladé br.-min.	-	5,00	5,00	8,50	7,00	5,00	6,00	5,00
max.	-	6,00	6,30	8,50	8,00	6,00	7,00	8,50
průměr	-	5,50	5,87	8,50	7,50	5,67	6,50	6,47

Pramen: www.tisup.mps.hr

Brambory na výrobu škrobu lépe chránit dokončení ze str. 5

Pěstovat rezistentní odrůdy

Pro podniky s výskytem bramborových hádátek je nejdůležitějším nástrojem volba odrůd. Cílené využívání rasově specifické rezistence je požadováno ze zákona. Z hlediska hospodaření podniku k tomu neexistuje žádná alternativa. Předpokladem jsou pravidelné půdní rozborů (intenzita napadení, výskyt ras).

Kritéria pro výběr odrůd:

- Napadení hádátky: při pozitivním výsledku pěstovat rezistentní odrůdy,
- Patotyp/virulence: např. Ro1, Pa2/3,
- Intenzita napadení: vajíčka a larvy na 100 ml půdy,
- Výnos škrobu = tolerance,
- Stupeň rezistence,
- Rezistence vůči rakovině (rasy 1, 2, 6, 8, 18),
- Rezistence vůči jiným škůdcům,
- Další vlastnosti (např. skladovatelnost).

Dbát na kvalitu sadby

Nejúčinnějším opatřením proti zavlečení karanténních škůdců je používání sadbových brambor bez napadení. Nejvyšší jistotu poskytuje uznaná, certifikovaná sadba, která pochází z kontrolovaných pěstitelských ploch. Ze zákona stále ještě možné vlastní množení je nezbytné tomuto standardu kvality přizpůsobit. Používání netestované sadby je vysoce riskantní.

Rozšířit osevní postup

V oblastech intenzivního pěstování se dosahuje podílu brambor v osevním postupu 33 %, což je horní hranice, která je však často překračována. Střídání malého počtu plodin je ale neslučitelné s redukcí

hádátek. Střednědobě proto sílí snahy o snížení podílu brambor v osevních postupech. Také v pachtovních smlouvách se doporučuje uvádět horní hranici pro podíl brambor. Plánováním pěstování a vyčerpáním agrotechnických rezerv lze dosáhnout zvýšení výnosů na plošnou jednotku.

Plevelné brambory důsledně likvidovat

Mírné zimy v posledních letech způsobily regionálně velké problémy s plevelnými bramborami. Ochranná opatření jsou podle pěstované plodiny drahá nebo nejsou k dispozici. Aby se zabránilo tomu, že z plevelných hlíz vyrostou brambory na jedné ploše prakticky každý rok, měla by být využita všechna opatření k jejich regulaci – od mělkého zpracování půdy (bez použití pluhu) po sklizni brambor (lepší působení mrazu) až po cílenou aplikaci vhodných herbicidů v kukuřici, obilovinách atd. Zmírnění regionálně kritické situace v napadení odpovídá průběhu zimy 2008/2009!

Čistit mechanizaci

Především při využívání mechanizace několika podniky je důležité veškeré stroje několikrát pečlivě očistit od zbytků půdy a rostlin. Tím se snižuje pravděpodobnost, že dojde k přenosu napadení v latentním stavu z plochy na plochu.

Kontrolovat zacházení s odpadem

V pěstitelských oblastech, v nichž sídlí i podniky na zpracování brambor, je důležité předcházet možnému rozšíření napadení transportem odpadních a zbytkových látek na ornou půdu. To však vyžaduje spolupráci všech zúčastněných. Zapotřebí jsou také pravidelné kontroly napadení různých odpadních a zbytkových látek. Při jakýchkoli pochybnostech by se rozhodně neměly dostat na ornou půdu.

Pramen: www.agronavigator.cz

Kurzy devizového trhu – Česká národní banka – platnost od 14.5. 2009

1 EUR – 26,940 Kč 1 DKK – 3,617 Kč 100 HUF – 9,302 Kč 1 PLN – 6,000 Kč 1 GBP – 29,994 Kč

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného
odd. agrární informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 536
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Ing. Jiří Očenášek

tel.: 222 871 849
fax: 222 871 536
e-mail: ocenasek@szif.cz

Rozmnožování nebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS ČR SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS ČR SZIF